

**Oponentský posudek
na disertační práci
PhDr. Evy Spring**

„Prostředí pro zaměstnanost žen v Ománu: veřejná politika a zákonný rámec“

PhDr. Eva Spring si pro svou doktorskou disertační práci zvolila aktuální téma, zaměřené na problematiku ekonomicko-právního prostředí v Ománu, resp. na politiku zaměstnanosti žen a s tím souvisejícího právního rámce a vládních politik. Vzhledem ke skutečnosti, že oblast Blízkého a Středního východu je v dnešní době více než diskutována, lze tuto práci považovat za přínosnou v rámci kontextu mezinárodně ekonomického výzkumu daného regionu. Autorka téma nejen zpracovala na odborné úrovni, ale svým dílem přispěla i k jeho hlubšímu pochopení. Ocenit je třeba zpracování tématu zejména v kontextu české odborné literatury.

Cíle práce, základní hypotézy a základní hlediska zkoumání zdůvodňuje autorka logicky v Úvodu práce. Základní cíl práce: „Zhodnotit životní podmínky v Ománu vytvořené vládou prostřednictvím vládních politik, programů a zákonů a pokusit se vypíchnout mezery, rozdíly, nedostatky či překážky, které ovlivňují zaměstnanost žen v Ománu (státních příslušnic)“ je konkretizován ve dvou směrech. První hledisko sleduje vládní rozvojovou politiku v dlouhodobém a střednědobém horizontu. Druhé hledisko se zaměřuje na zákony, exekutivní ustanovení a výkon práva. Z těchto hledisek jsou také formulovány základní hypotézy, resp. výzkumné otázky ve třech okruzích:

- 1) Úvod: Jaká je současná struktura pracovní síly v Ománu? Jak jsou ženy (státní příslušnice) Ománu zastoupeny v této struktuře a konkrétně v jakých sektorech?
- 2) Veřejná politika: Jak vláda zvyšuje podíl žen v pracovní síle a jejich postavení ve společnosti? Činí tak vláda podle deklarované politiky? Které vládní instituce se účastní na plnění vytčených cílů a na co se zaměřují skutečné vládní programy?
- 3) Právní rámec: Jaká je současná struktura právního rámce zabývající se problematikou žen na trhu práce, ženské pracovní síly? Kdo vytváří zákony? Jsou to texty slepé, rozlišující, diskriminační vůči pracovnímu právu žen? Proč a jakým způsobem dané zákony ztěžují či zabraňují ženám ve volbě zaměstnání a přístupu k placené práci? Existují v Ománu zákonné programy na zvýšení gramotnosti žen?

Z cíle práce a základních výzkumných otázek vyplývá i volba metodologických východisek. V úvodu autorka srozumitelně vysvětlila, co je cílem její práce, z jakých metodologických pozic vychází, na jakou odbornou literaturu navazuje. Na tento úvod pak dobře navazují další kapitoly práce a zejména pak závěr celé disertační práce. Avšak chybí zde teoretická východiska, ze kterých vycházejí první (veřejná a rozvojová politika) hledisko a druhé (právní rámec) hledisko zkoumání. Z hlediska metodiky zpracování odpovídá práce dr. Spring požadavkům kladeným na disertační práci. Autorka prokázala schopnost zpracovat vědeckou monografii. Již na počátku lze konstatovat, že doktorská disertační práce splnila vytčený cíl.

Práce má zdůvodněnou logickou strukturu, která vychází ze základního cíle práce. Analytická část práce se z hlediska cíle práce zabývá makro-ekonomickým klimatem dané země, podrobně analyzuje vládní politiku Ománu, tj. dlouhodobé a střednědobé plány rozvoje země včetně vládních reforem a programů na podporu rozvoje vzdělávání, sociálního zabezpečení a zaměstnanosti. Analytická část dále rozebírá právní problematiku v Ománu s důrazem na pracovní právo žen.

Práce jako průřezová deskriptivní studie využívá zejména kvalitativních vědeckých metod, v mnoha kapitolách je použita časová deskriptivní metoda. Závěr práce je logickým vyústěním rozboru a obsahuje zhodnocení výsledků práce z hlediska formulovaných výzkumných otázek. Práce tvoří logický celek, obsah každé části je zdůvodněn ve vztahu k cíli práce.

Nutno ocenit práci s literaturou a rozbor současného stavu zkoumání problému, který je nezbytným předpokladem vydefinování vědecké otázky. Již zhodnocení literatury představuje přínos práce. Autorka prokázala hlubokou znalost problematiky, prokázala, že je schopna pracovat s odbornou literaturou na takové úrovni, která znamená tvůrčí rozvíjení současného stavu zkoumání. Rozsáhlá bibliografie může sloužit i dalším badatelům a studentům při orientaci v problému. Oceňuji i pečlivé zpracování a výběr příloh, které práci vhodně doplňují a bohatý poznámkový aparát. I po stránce formální a stylistické je práce zpracována na velmi kultivované úrovni. Formulace problémů jsou přesné, argumentace je věcná a logická.

Celkové zhodnocení:

Předložená práce PhDr. Spring tvůrčím způsobem rozvíjí dosavadní poznání tématu. Autorka v práci prokázala schopnost vědeckého zpracování tématu a schopnost rozboru, resp. detailní deskripce konkrétních okruhů ekonomicko-právního prostředí, veřejného sektoru a právní praxe v Ománu. Prokázala, že dokáže přesně zpracovat rozsáhlý empirický materiál. Předložená práce dokládá autorčinu detailní znalost zkoumané problematiky, její schopnost logicky navázat na současný stav poznání a svým dílem ho rozvinout. Předložená práce obsahuje nové poznatky, které lze využít pro další rozvoj vědy při zkoumání soudobé problematiky arabského/islámského světa.

K diskusi při obhajobě navrhuji otázky:

Zhodnoťte pozici žen ve veřejně-právním prostředí Ománu. Jak přispívá právní legislativa či vládní programy ke zvýšení zaměstnanosti žen v Ománu? Jaké jsou hlavní faktory ovlivňující pracovní sílu a zaměstnanost žen v dané zemi? Vzhledem k tradicím arabské kultury a islámskému náboženství jaké perspektivy v dané problematice lze očekávat?

Disertační práci PhDr. Evy Spring doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 14.1.2011

Ing. Yvona Šabacká, Ph.D.
Středisko mezinárodních studií Jana Masaryka
VŠE v Praze